

IANCU LAURA

Világkép, (nép)költészet, nyelvjárás

Tanáraim szorgalmazására középiskolás korom óta, azaz húsz esztendeje végzek néprajzi gyűjtéseket szülőfalumban, a moldvai Magyarfaluban. Rendszeresen felkeresett, „állandó” beszélgetőtársaim éppúgy kíváncsiak voltak életem alakulására, miként én magam érdeklődtem mindennapjaik, közelebről hitük és vallásosságuk iránt. A két évtized alatt végbement változásokat kölcsönösen észleltük, és meg is fogalmaztuk, adatközlőim velem szemben, magam pedig dolgozatok keretében. Az utóbbi évek beszélgetéseim hangzottak el adatközlőim részéről a következő, velem kapcsolatos megjegyzések:

Elvátozott a beszédet! (Megváltozott a nyelved.)

Véted essze a szókat! (Hibáson mondd.)

Nem lépted le Isten szóját! (Nem hagyta fel a vallásos étellel.)

Elmesszültél! („Elidegenedtél”).

Tetszik, hogy megjártad a világot! (Világlátott ember lettél.)

Üsmerszik, hogy magyarkáné vagy! (Látni való, hogy magyar kultúrkörben élsz.) Stb.

Nyelvészeti szempontból e mondatok talán egyszerű nyelvjárási sajátosságoknak tűnnek, olyan nyelvi stílust tükröznek, amelyet elsősorban a nyelvjárást beszélők értenek meg, és amelyek mögöttes tartalma, azaz a nyelvben rejlő *világkép* a használók mindennapjaiban tölt be fontos és sokrétű (orientáció, identitás stb.) funkciót. Ám a fenti példák nem pusztán nyelvi *klissék*, *sztereotípiák*, *panelok*, amelyeket adott szituációban (csak) ebben a formában használnak. Pontosán tudom, hogy az egyes mondatok kiktől származnak, ki az, aki – a nyelvjárásom és a magatartásom terén észlelt változásokat – a fent idézett formában fogalmazta meg. Számos más módja is lehetett volna annak, hogy a beszélő a fenti jelenségeket *másként* fogalmazza meg. Néhány, elhangzott mondatot fel is jegyeztem:

Elvátozott a beszéded! Másképpüleg siritéd a szókat!

Véted essze a szókat! Kifonákul mondd!

Nem lépted le Isten szóját! Nem felejtetted el az Istent!

Elmesszültél! Mintha nem es idevalósi lennél!

Tetszik, hogy megjártad a világot! Láttál világot!

Üsmerszik, hogy magyarkáné vagy! Elmagyarosodtál! Stb.

A beszélő egy beszédszituációban nemcsak használja, a rendelkezésére álló nyelvi elemekből létre is hozza azt a nyelvi formát, vagyis a *személyes nyelvet*, amely kifejezi a saját világvilágképét és amelyben „alkotói” tevékenysége megmutatkozik. Bár a téma iránt a saját (előbbieken ismertetett) esetem hatására kezdtem el érdeklődni, a jelenségre irányuló későbbi terepmunkáim során megtapasztalhattam, hogy ez a jelenség *általában* jellemző a (helyiek) beszédkultúrájára. A „nyelverteremtés”, a személyes nyelv kialakítása természetesen nem kultúrafüggő, hanem emberi vonás, és ezt a tényt maguk az adatközlők is megfogalmazzák. Egy Moldván kívüli példát idézve: a csíkszentkirályi Tánczos Mihály a következőképp fejezi ki mindezt: „Mindenki úgy beszél, ahogy ért. Elgondolom, hogy Istenem, ejsze nincsen két ember se a földön, akinek a nyelve teljes mértékbe megegyezne, s akik tökéletesen megértenék egymást.”¹ Az „alkotás” alatt nem valamiféle művészi „termék” létrehozását értem, mindössze a nyelvhasználat, a szókinchasznaát sajátos, egyedi, személyes megnyilvánulására gondolok, ahol és amikor – ahogyan azt a kognitív nyelvészeti kutatások is hangsúlyozzák – a beszélő *alkotja* a nyelvet (miközben persze foglya is a nyelvnek, amelyből építkezik).²

Nem csak a nyelvek alakítanak ki egymástól különböző *nyelvi modelleket*,³ nyelvi modellek egy adott nyelven belül is létrejönnek, és ezeknek a nyelvi modelleknek a megértése, vizsgálata különösen is fontos olyan kultúrák kutatása esetén, ahol írott hagyomány nincs, ahol a világvilágkép, a kultúra jórészt a szóbeliség, azaz a *beszélt nyelv* vizsgálata alapján lehetséges.⁴ A moldvai magyar falvak kultúrája bár nem érintetlen az írásbeliségtől, a szóbeliség fölénye vitathatatlan, az írásbeliség még ma is igen kevés szerepet kap a mindennapokban, leginkább annak a korosztálynak az életében, akiknek az élettere a faluközösség határain belülre korlátozódott, és amely társadalmi rétegre ugyan jellemző a kétnyelvűség,⁵ a mindennapi nyelvhasználatban azonban a magyar nyelv a domináns.

¹ Tánczos Mihály Tánczos Vilmos egyetemi tanár, néprajzkutató édesapja. *Tánczos Vilmos: Elejtett szavak*. Bookart, Csíkszereda, 2008, 245.

² Bańcerowski, Janusz: A kognitív nyelvészet alapelvei. Magyar Nyelvőr, 1999, 123. 1. 78–87.

³ Szilágyi N. Sándor: Hogyan teremtsünk világot? Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár, 1996, 113.

⁴ Szemerényi Ágnes: A múlt tudósa. In Kertész Manó: Szokásmondások. Nyelvünk művelődéstörténeti emlékei. Helikon Kiadó, Budapest, 1985, 258.

⁵ A kétnyelvűség alatt ez esetben nem két nyelv teljes, azonos szintű ismerete értendő, lévén, hogy az 50 év felettiek román nyelvismerete alapszintűnek, sok esetben pedig félnyelvű(ség)nek mondható.

A nyelvjáráskutatás szerint a nyelvjárások egyik sajátossága, hogy bennük tükröződik a *népi szemlélet*,⁶ vagyis az a *látásmód*, ahogyan a természeti környezetben élők az anyagi valóság, a tárgyi világ jelenségeit, dolgait *megnevezik*, és a közöttük lévő összefüggések (hasonlóságok) alapján kialakítják a (z újabb és újabb) fogalmakat.⁷ A népi szemlélet megnyilvánulása tehát részben a *szóalkotás* sajátos módjában, azaz a *szókincsben* érhető tetten. Ez a szókincs pedig az elvont fogalmakban bővelkedő köznyelv szókincséhez képest lényegesen szemléletesebb és konkrétabb, állandósult szókapcsolatok, szólásszerű fordulatok sokasága jellemzi.⁸ A magyar dialektológiai szakmunkákban egyhangúan elfogadott nézet, hogy valamennyi magyar nyelvjárás közül „a legnagyobb fokú nyelvjárásiaság” a moldvai magyar nyelvjárásokat jellemzi.⁹ Ez egyfelől 1. az anyanyelvi kommunikáció problematikus működését, 2. az archaizmusok, valamint 3. a neologizmusok nagyszámú jelenlétét jelenti, másfelől 4. a népköltési szövegek nyelvjárásban, még pontosabban: a *nyelvhasználatban* való tükröződését, gyakori előfordulását.¹⁰ Ugyan utóbbi témában kevés vizsgálat készült,¹¹ és a kutatások többsége a szólás- és közmondások területére korlátozódott, a folklorisztikai kutatások alátámasztják azt a tényt, hogy a folklórműfajok szövegelemei, motívumai jelen vannak a hétköz-

⁶ A nyelvjárás területi alapon elkülönülő nyelvváltozat. Elsősorban a falvakban élők által használt, a köznyelvtől elütő nyelvi forma. Kiss Jenő: Magyar dialektológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2001, 33.

⁷ Szabó József: A népi szemléletmód tükröződése nyelvjárásaink szókészletében. SZTE BTK Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged, 2007, 14. Ld. még Balogh László: Szólások és szóláshasonlatok népies magyarázata Szamosszegegről. Magyar Nyelvjárások XIV. A Debreceni Kosuth Lajos Tudományegyetem Nyelvtudományi Intézetének Évkönyve, Debrecen, 1968, 59.

⁸ Csűry Bálint: A szamosháti szótár. Magyar Nyelv 1933, 29.; Szabó József i. m. 7, 26. A paraszti önéletírás kutatói kimutatták, hogy a szóbeliségben (beszédben) domináns szerepet játszó képi szóalkotás a paraszti írásbeliségben is tükröződik. Ld. pl. Küllős Imola: Az életrajzi módszer alkalmazása a néprajzban és az antropológiában. MTA Néprajzi Kutatócsoport, Budapest, 1982.

⁹ Kiss Jenő i. m. 2001.

¹⁰ E jellemvonás fontosságáról ld. még: Szemerényi Ágnes: Nyelvhasználat és folklór. = Diószegi László – Juhász Katalin (szerk.): Hagyomány – örökség – közkultúra. A magyar népművészet helye és jövője a Kárpát-medencében. Teleki László Alapítvány, Budapest, 2011, 232.

¹¹ Ld. pl. Katona Imre: Magyar népnyelv egyszerű és szóláshasonlatai. Filológiai Közlöny 1974, 1–4. 129–154.

napi nyelvhasználatban,¹² azaz a kettő között kölcsönhatás van, továbbá azt is, hogy a műfajilag körülhatárolt népköltészeti alkotások mellett a *népnyelv* sok más alkalmat nyújt (rögzült, kötött, „művészi”) *szövegek*, *szókapcsolatok* formálódására.¹³ Ahogyan szó volt róla, a népnyelv és a folklór kölcsönhatásából létrejött nyelvi jelenségekkel, formulákkal, valamint azok funkciójával foglalkozó néprajzi kutatásokban a hangsúly a szóláshagyomány műfajilag kanonizált típusaira (szólás, közmondás stb.) esett. A téma iránti érdeklődés, mint lehetséges kutatási tárgy nyelvészek, még közelebről dialektológusok körében merült fel,¹⁴ a néprajzi, folklorisztikai irányú vizsgálatok fontosságára legutóbb Tánzos Vilmos hívta fel a szakma figyelmét.¹⁵

Lássunk néhány népdalsorra asszociáló vagy népdalmotívumokat tartalmazó nyelvi példát:

„Erőst meg vajak verve a ’Zistentől!”
 „Verd meg, Isten, ne hadd veretlen!”
 „Feljött a hóvilág, de az én ablakomon nem süt bé!”
 „Addig sírtam s búsultam, elvesztettem magamat!”
 „Keserves életünk vót, eltöt világunk.” Stb.

¹² Ld. pl. *Katona Imre*: Alsónémedi és környékének szólásai. = Balassa Iván (szerk.): Alsónémedi története és néprajza. Alsónémedi Községi Tanács, Alsónémedi, 1980, 405–423. ill. *Szemerényi Ágnes* i. m. 2011. A nyelvészet a folklór jó néhány műfaját, szöveghagyományát (közmondások, imaszövegek, gyógyító formulák, népmesék, dalszövegek stb.) „kultúraörző nyelvi formáknak” tekinti. *Sapir, Edvard*: Az ember és a nyelv. Gondolat Kiadó, Budapest, 1971, 22. Az egyes nemzeti közmondás- és szólásgyűjtemények összeállítói általában meg is fogalmazzák azt a nézetet, hogy a szövegek „tükrözik az azokat létrehozó nép mindennapi életét, szokásait, erkölceit” (*Szemerényi Ágnes*: A szólások szemiotikai analízise. = *Voigt Vilmos – Szépe György – Szerdahelyi István* (szerk.): Jel és közösség. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975, 57–65.) és más specifikumait, azaz kifejezésre juttatják mindazt, amit egy nép megél, és ami hat egyik vagy másik népre az idők folyamán. L. még: *Szemerényi Ágnes* i. m. 1985, 268.). Ugyanakkor s éppen ezért, a népek közmondás- és szólásgyűjteményei hasonlítanak is egymásra. *Permjakov, Grigorij Lvovič*: Válogatott közmondások és szólások. Folcloristica 6. ELTE BTK Folklore Tanszék, Budapest, 1981, 62.

¹³ *Voigt Vilmos*: Kisepikai prózaműfajok. = Ortutay Gyula (szerk.): A magyar folklór. Tanácskiadó, Budapest, 1979, 309. Vö. *Tánzos Vilmos*: Néhány képtelen székely proverbium képi háttéréről. = *Szemerényi Ágnes* (szerk.): Folklór és nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010, 56.

¹⁴ Ld. pl. *Szabó József* i. m. 2007.

¹⁵ *Tánzos Vilmos* i. m. 2010; 2008.

A népköltési motívumok, elemek nyelvjárásban, nyelvhasználatban való előfordulása hosszú-hosszú kutatói jelenlét révén „vehető” igazán észre. Ugyanakkor egy-egy „tetten ért” motívum esetén sem mutatható ki közvetlen kapcsolat pl. egy népdalsor és – a szavak szintjén – azzal megegyező mondat, mondás között, azaz, nem állíthatjuk azt, hogy a beszélő (tudatosan) népdalsort/motívumot idézett, amikor arra emlékeztető szókombinációban fogalmazott. A hasonlóság mégis fennáll, példák hosszú sora idézhető ennek igazolására. Az átfedés oka részben talán az, hogy a *népi kultúrában*, a *szóbeliségben* „kialakult” tudás forrása a *közvetlen szemlélődés*, azaz a jelenségek passzív megfigyelése és a *munka*, azaz a munkafolyamatok révén szerzett (személyes) *tapasztalat*, és ez a tudás aztán nemcsak a nyelvbe, de a (nép)költészetbe is beépül, tükröződik. A népköltészeti (művészi) *alkotások* többsége *valóságos élethelyzetekhez* kapcsolódik,¹⁶ a bennük megnyilvánuló „eszme”, tapasztalat úgy egyetemes/általános, hogy egyszersmind része a közvetlen valóságnak is.¹⁷ Esetünkben a nyelv és a népköltészet összefonódásának érdekességét fokozza, hogy alig találunk ma Magyarfaluban olyan személyt, aki ismer egy-egy magyar népdalt, népdalsort. Tudjuk viszont azt, hogy egészen a közelmúltig a helyi társadalmi életben meghatározó volt és tulajdonképpen egyetlen közösségi eseménynek számított a *guzsalyosság* (kaláka), amely bizonyos típusú munkák végzése mellett egyszersmind a népköltési alkotások előadásának egyik közege is volt. De itt sem mindenki énekelt, a résztvevők más-más ének éneklésébe kapcsolódtak be, a többség pedig csak hallgatni szerette az eldalolt énekeket. Több ízben tapasztaltam, hogy a „használatból kikerült” folklórműfajok szövegei, verssorai passzív tudássá alakultak, a feledés folyamata viszont fokozatos, egy-egy sor, motívum váratlanul bármikor előbukkanhat. A népköltési szövegek és a nyelvi formulák közötti nyilvánvaló összefüggés ellenére azt gondolom, folklorisztikai szempontból mégsem ez az összefüggés az igazán érdekes, hanem az, hogy – ahogyan az alábbiakban szó lesz róla – a nyelvjárási szóalkotás, a nyelvjárási beszédmód a népköltési szövegek alkotására jellemző törvényszerűségekkel, jegyekkel rendelkezik.

A népköltési szövegek jelenléte a legszembetűnőbbben a halottak emlékének a felidézése, a halottakról való beszélgetés és a siratók terén figyelhető meg. A szövegegyezések oka ebben az esetben részben az, hogy a helyi *siratók* nem szigorúan kötött szövegek, bár a rítusszövegekben számottevő a „kötelező”/állandó nyelvi/költészeti elem, formula. Az elhunytól folytatott beszélgetés és a halott elsiratása ugyanazt a szókincset, nyelvi modellt használja, a két szituációban elhangzottak olykor szinte szóról-szóra megegyeznek.

¹⁶ Gondoljunk pl. a paraszti kultúrában fennmaradt ballada műfajára.

¹⁷ *Gróh Gáspár*: *Öt fokon a végtelenbe. (Előszó).* = *Bartók Béla*: *Írások a népzeneéről.* Kortárs Kiadó, Budapest, 2008, 5–18.

„Mámikám, mámikám... kihez menek én imá (ezután), mámikám, hogy még megpanaszokdjam... ki sajnál meg ingemet úgy, mind kend, mámikám”.

„Itt maradtam a nagy árvaságba... imá nincs, kinek megpanaszokdjam se... senki nem sajnál meg úgy ezen a világon, mind a mámád...”

Mámám szegén annyit vót verve, úgy lebetegedett, leszáradtak a lebujjkái... Leszotyogtak a lábáról (...). Sírt szegén s mondta: Mámámé, nemáj (ne) vessétek ki a ganyéra (szemétdombra), ássátok el a kert tövibe (...). Mikor meghót, elsirattam szegént: Mámikám-mámikám, mennyit huzott (szenvedett) kend, mámikám! Leszáradtak a lábujjkái, mámikám, leszotyogtak a lábacskaíró, mámikám, jaj, mámikám!

Más a helyzet a mondások, szólások, közmondások esetében, ezek használata rendszerint tudatos, sőt, ezt a tény a beszélők meg is fogalmazzák:

Mind a beszédbe van: Addig jár a korsó a kútra, míg eltörik.

Mind a beszéd mondja: Ha nem tetsz tüzet, nem száll fel a füst.

Magad nem tudod: Egyszer hopp, másszor kopp.

Úgy tartsa a beszéd: Kivette a gondjából. (Lemondott róla/valamiről.)

Beszéli a világ: Jár a szomszédhoz csürkészni. (Hütlén.) Stb.

Az előbbieken idézett, a népköltészeti műfajok motívumait tükröző nyelvi példák mellett a helyi nyelvjárásban olyan nyelvi jelenségekkel is találkozunk, amelyek értelmezésem szerint *népköltészeti jellegűek, értékűek*. Ilyen típusú példák az évek során kisebb gyűjteményt sikerült összeállítani. Az esztétikai vonásokon túl ezekre a nyelvi „jelenségekre” jelentésgazdagság jellemző, azaz – a kisepikai szövegekhez hasonlóan – „környezetükből” kiemelkednek,¹⁸ így folklorisztikai szempontból is vizsgálhatóak. Erre a jelenségre Katona Imre is felhívta a figyelmet. E nyelvi, stilisztikai, gondolati eszközöket a népnyelv „egyszerű és szóláshasonlatai” kategóriáknak nevezete, és úgy vélte, az a sajátosságuk, hogy „szabadon közlekednek a mindennapi beszéd és a költészet határán”,¹⁹ azaz a „hétköznapi” nyelvtől különböző, az esztétikai jegyek alapján a fölött álló nyelvi „elemek”. Az általam összeállított gyűjtemény, amelyből néhány példa alább olvasható, nem pusztán a helyi nyelv hagyomány, a helyi nyelvjárás sajátosságait tükrözi. A példák – nagy általánosságban – 1. a közösség nyelvteremtő, szóalkotó gyakorlatának a sajátosságait, 2. a népi szemléletet, a közösség mentalitását is tükrözik; 3. emellett gondolati és érzelmi tartalmak közlésére alkalmasak, más szóval a hiányzó elvont fogalmak helyet-

¹⁸ Szemerényi Ágnes: Közmondás és szólás (proverbium). = Vargyas Lajos (főszerk.): Magyar Néprajz V. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988, 219.

¹⁹ Kiemelések ld. Katona Imre i. m. 1974, 129–130.

tesítésére; 4. végül pedig – megítélésem szerint – esztétikai jegyekkel rendelkeznek. Tömören fogalmazva s kicsit összegezve az írottakat: olyan, a nyelvjárásban, azon belül, tágabban a folklórban, szűkebben a népköltészetben rögzült nyelvi egységekről, szószerkezetekről van tehát szó, amelyeket „a gondolkodás szüli, a nyelvi készség formába önti, és a nyelvhasználat állandósítja.”²⁰

Még a föld es kiveti. (Kihányja magából a föld (a bűnöst).)

Bizand szómat mondom. (Esküszöm.)

Látod-e, egy vétek hoa vitte ki?(Egy bűn okozta végzetét.)

Vigyítem essze az utojándi szókat. (A(z ima) utolsó szavait keverem.)

Semmi istensége nincs. (Szürke/jellemtelen ember.)

Nem arra való, hogy életet tartson. (Alkalmatlan a házas/családi életre.)

Imá a csúfja kifogyott. (A nehezén túl vagyok.)

Veszen csúfságba. (Nyilvánosan kigúnyol.)

Kiveszem a csudámat belőle. (Bosszút állok.)

Az ember kap csudát az asszonyra. (A férj tőr, aztán bosszút áll.)

Fel van szentelve tisztaságból. (Szüzességi fogadalmat tett.)

Bévalósodik az imádság. (Az ima meghallgattatik.)

Karácsony szenvedjén. (Karácsony előestjén.)

Isten nem vet ügyet mindenre. (Isten a kisebb bűnöket megbocsátja.)

Én az Istent viszem régtől. (Sok ideje, hogy Istenre támaszkodom.)

Ne rakd a lelkedet. (Ne várj sokáig a gyónással.)

Van szenvedője. (Súlyos bajjal küszködik.)

Az öreg formát ember eszesebb. (Az idős ember bölcsebb.)

Hozta elé rosszból. (Rossz hírért keltette.)

Egyet döfnek szóval! (Folyvást sértegetnek.)

Beszélnék rosszból. (Rossz híremet viszik.)

Egy kapával s hét mappával. (Az egyik dolgozik, a másik hét megél annak az egynek a munkájából.)

Teszi magát. (Színlel./Tetteti magát.)

A rossz járt egy életet rontson el. (Az ördög azon fáradozott, hogy tönkre tegyen egy házasságot/családot.)

Húzta a szíve. (Kívánta.)

Aki prédikálta az Istennek az erejét, azt rekesztették el. (Aki Istenről prédikált [a kommunizmus idején], azt börtönbe zárták.)

Ki van veszve a péntek. (A pénteki börtönt már nem tartják.)

Úgy fogtuk el az öregektől. (Örökség./Szokás.)

²⁰ Vöő Gabriella: Szaván fogjuk. Erdélyi magyar szólások. Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 1999, 13.

A példák jól tükrözik azt, hogy a nyelvjárásban a szóteremtés legfontosabb eszköze, kognitív háttere a *képi gondolkodás*, a (filozófiai, elvont) fogalmak (pl. idő, nyelv, érzelem stb.) *folyamatszerű, cselekményszerű* és persze *képi* ábrázolása. A kifejezésekben dominálnak a természetből vett képek. A lelki folyamatok, a gondolkodás, az elvonatkoztatás, bizonyos cselekmények stb., *a fizikai valóság modellálása* révén nyer kifejezést: „teszi a kezét” = lop; „le-tipadja a szómat” = szófogadatlan stb. A népi bölcséletet, az erkölcsi tanokat és tabukat, a népi ítélkezési formákat stb. a *nyelvjárás egésze* (!) hordozza. A fogalmak cselekményszerű körülírása igen jellemző, azaz a nyelvben tükröződő világkép voltaképpen (csak) *dinamizmusban, működésben* figyelhető meg és talán ez az egyik oka annak, hogy Tánczos Vilmost idézve: „ezt a világképet megragadni, leírni, másokkal – kívülállókkal és az utókorral – megértetni, egyszerűval másoknak átadni, majd hogyan reménytelen feladat.”²¹

Nem gondolom, hogy a mondaalakulás egyes formáihoz (dite=(hiedelem)közlés, memorat=(élmény)elbeszélés; fabulat=(epikus) elbeszélés)²² hasonlóan valamiféle fokozatosság, határ állítható fel a nyelvi elemek sorában, amely alapján valamit esztétikai vagy folklorisztikai szempontból népköltési jellegű szövegnek mondunk, más valamit pedig nem tekintünk annak – bár kutatói szándékkal lehetne akár ilyen szempontú vizsgálatot is végezni. Azt sem gondolom, hogy a *nyelvalkotás, szóalkotás, személyes nyelvi modellek* kialakítása a nyelvjárásban beszélők sajátossága – de azt érdemes volna (folklorisztáknak, nyelvészeknek) vizsgálni, hogy ezen általános emberi vonás milyen jellegzetességekkel bír a nyelvjárást beszélők körében. Dolgozatomban mindössze azt próbáltam meg érzékeltetni, hogy a nyelvjárásban nemcsak – feltáratlan – folklór, de akár – úgyszintén ismeretlen – *népköltészet* is rejlik, olyan népköltészet, melynek alkotásai nem nyertek tudományos rendszerezést, nem véletlenül, hiszen azok nem „vannak”, hanem *folyamatosan létre jönnek*, nem is igazán rögzülnek, *belső használatra* keletkeznek, konkrét szituációk hívják létre őket. Azaz, új népköltési alkotások a mai magyar faluközösségekben is keletkeznek. Nem csak „a folklór örök”, a népköltészet is létrehozza újabb és újabb formáit, alkotásait.

²¹ Tánczos Vilmos i. m. 2008, 9.

²² E funkció szempontú felosztás a hit/hiedelmek és a költészet egymástól való elkülönítését szolgálja.